

Bolagspolicy

Antagen av Kommunfullmäktige 2015-04-01

program

policy

handlingsplan

riktlinje

VÄSTERÅS STAD

BOLAGSPOLICY	1
1. INLEDNING	3
2. BAKGRUND	3
3. SYFTET MED ÄGANDET/BOLAGSFORMEN	3
4. HÅLLBART FÖRETAGANDE	4
5. ÄGARROLL	4
6. FORMELLA STYRDOKUMENT	5
7. INFORMELL STYRNING	5

 program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
 policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
 handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
 riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

1. Inledning

Bolagspolicyn är en del av den formella styrningen och ledningen av den verksamhet som bedrivs i Västerås stad. Bolagspolicyn utgör värdegrund för Västerås stads ägande av bolag och definierar utifrån vilka principer som staden kan välja att bedriva verksamheten i bolagsform.

Bolagspolicyn innehåller också en övergripande beskrivning av vilka styrinstrument som staden tillämpar för styrning av bolag. Närmare beskrivning hur de olika instrumenten ska tillämpas, framgår av gemensamma ägardirektiv.

2. Bakgrund

I 3 kap. kommunallagen (1990:900) (KL) finns bestämmelser om kommuners organisation och verksamhetsformer. KL ställer krav på inflytande och kontroll över all kommunal verksamhet oavsett i vilken organisationsform verksamheten bedrivs. Ansvaret för styrningen och uppsikten över verksamheten i Västerås stad ligger ytterst hos kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige fastställer vilka principer som ska gälla för val av organisationsform för olika verksamheter som bedrivs inom Västerås stad.

Oavsett i vilken form kommunen driver verksamhet ska den enligt 3 kap. 16§ KL falla inom den kommunala kompetensen och risken för kompetens-överskridande ska vara liten. Det är inte möjligt att genom bolagsbildning vidga den kommunala kompetensen eller undvika kommunalrättsliga begränsningar såsom exempelvis lokaliseringsprincipen, självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen.

Genom ägardirektiv och kommunstyrelsens uppsiktspflicht över bolagen ska det säkerställas att verksamheten inte strider mot kommunalrättsliga principer, att det kommunala ändamålet enligt bolagsordningen uppfylls samt att de kommunala befogenheterna upprätthålls. Ägarstyrningen ska även vara upprättad på ett sådant sätt att den inte strider mot aktie-bolagslag eller annan särlagstiftning som gäller för viss verksamhet, exempelvis Ellagen (1997:857) och lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

I delägda bolag ska staden avtala med övriga ägare i ett aktieägaravtal om hur ägandet ska utövas. Ägardirektiv kan förekomma även i delägda bolag.

3. Syftet med ägandet/bolagsformen

Staden äger bolag och bedriver företagsverksamhet för att förverkliga kommunala ändamål. Det övergripande syftet är att välja rätt form för varje verksamhet för att skapa största möjliga nytta för kommunen och dess medlemmar. Bolagen kan vara helägda av Västerås stad, delägda tillsammans med andra kommuner eller tillsammans med andra organisationer.

De vanligaste skälen till att bedriva verksamhet i bolagsform att verksamheten bedrivs på en konkurrensutsatt, kommersiell marknad och/eller att bolagsformen är en lämplig form vid samverkan med andra privata, kommunala eller regionala intressenter. I bolagsspecifika ägardirektiv för respektive bolag anges vilka skäl som varit avgörande för bolagsformen.

4. Hållbart företagande

Hållbart företagande innebär att bolagen ska förena affärsmässighet och ekonomisk lönsamhet med miljöhänsyn och socialt ansvarstagande. Västerås stad har höga ambitioner inom dessa områden och det är därför viktigt att Västerås stads bolag agerar som goda föredömen.

Ovanstående innebär bland annat att bolagen ska arbeta aktivt med CSR (Corporate Social Responsibility) och att bolagen har tydliga mål för sitt arbete med hållbarhet.

Vid nominering av ledamöter och suppleanter till styrelserna i bolagen ska en jämn könsfördelning eftersträvas.

5. Ägarroll

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är Västerås stads högsta beslutande organ och utgör ägare till Västerås stads bolag. Kommunfullmäktige utövar sin ägarroll genom att

- fastställa bolagsordningar
- besluta om ägardirektiv
- besluta om aktieägaravtal i delägda bolag
- utse styrelser
- utse lekmannarevisorer
- ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt innan beslut fattas i bolaget
- besluta vilka övriga styrdokument som ska gälla för de helägda bolagen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt KL utöva uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolag.

Kommunstyrelsen utövar uppsikten genom att

- fastställa formerna för bolagens återrapportering
- säkerställa att det finns en god dialog mellan ägaren och bolagen samt att kommunstyrelsen hålls informerad om utvecklingen i bolagen
- årligen rapportera till kommunfullmäktige hur uppsiktsplikten utövas

Därutöver ska kommunstyrelsen

- utse ombud och besluta om instruktioner inför årsstämmor och extra bolagsstämmor

Revisorer och lekmannarevisorer

Bolagets revisorer granskar räkenskaper och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Västerås stads lekmannarevisorer, utsedda av kommunfullmäktige, granskar verksamhetens ändamålsenlighet, om bolaget sköts på ett ekonomiskt tillfredställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorerna avger en egen granskningsrapport till kommunfullmäktige.

6. Formella styrdokument

Bolagsordning

I bolagsordningen anges föremålet för bolagets verksamhet, det kommunala ändamålet och grundläggande krav utifrån aktiebolagslagen så som aktiekapital, styrelsesammansättning, ärenden som ska beslutas på bolagsstämma

Gemensamma och bolagsspecifika ägardirektiv

Direktiv som kommunfullmäktige fastställt för bolagen ska även fastställas av bolagsstämman för att vara bindande för bolaget och dess ledning. Beskrivning av hur ärenden behandlas på bolagsstämman och hur beslut fattas framgår av gemensamma ägardirektiv.

De *gemensamma ägardirektiven* innehåller en närmare beskrivning av de olika styrinstrumenten och hur de ska tillämpas samt vilka gemensamma förhållningssätt och principer som ska gälla för alla Västerås stads bolag.

Bolagsspecifika ägardirektiv anger ändamålet med bolaget, vilka ramar, inriktning och konkreta mål som ska gälla för bolagets verksamhet

Bolagen ska i sin uppföljning till ägaren rapportera hur de lever upp till ägardirektiven.

Aktieägaravtal

I aktieägaravtal regleras hur ägandet ska utövas i delägda bolag. Västerås stad ska eftersträva att komplettera aktieägaravtal med ägardirektiv för bolag där Västerås stad är majoritetsägare. Ägardirektiv ska då tas fram i samverkan mellan ägarna och godkännas av ägarna.

7. Informell styrning

Den formella styrningen i bolagsordning och ägardirektiv är inte tillräcklig för ett aktivt ägarskap. Det krävs också informell styrning i form av samråd och dialog mellan staden och bolagen. Staden och bolagen ska i synnerhet samråda för att identifiera frågor som kan vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt på lång och kort sikt. Närmare beskrivning av formerna för informell styrning av Västerås stads bolag framgår av gemensamma ägardirektiv.

VÄSTERÅS STAD

Stadsledningskontoret • 721 87 Västerås
Telefon 021-39 00 00 • www.vasteras.se